

סרן יהושע כץ

15 בנובמבר 1949 - 16/15 באוקטובר 1973

פרידה ומנדל כץ, שניהם מניצולי השואה, הגיעו ארצה בשנת 1947, אחרי שהוחזקו חודשים אחדים במחנות קפריסין. יהושע, בנם השלישי, נולד כבר בתל-אביב. ב-1955, כשהושע היה בן שש, הצטרפה המשפחה לקיבוץ נוה-ים שלחוף הכרמל. שם עברו על יהושע ילדותו ונעוריו; בבית הספר החקלאי בכפר-גלים הסמוכה עשה את לימודיו התיכוניים. למרות שלא היה שקדן, השיג תמיד ציונים גבוהים: "קינאנו בכושר הלמידה שלו - לשבת מעט ולהצליח הרבה", כותבת רבקה, בת מחזורו.

בנובמבר 1968 התנדב לסיירת והתגלה חיש מהר כחייל מעולה -- להפתעת חבריו לבית-ספר, שלא זכרו אותו כ"פייטר" דווקא. "אני די בולט", הוא כתב באחד ממכתביו הראשונים, "לא מבחינת הטריטורים אלא מהבחינה האחרת. אם מישהו צריך עזרה במסעות, אני מוצמד אליו, וכך גם בריצות, ולמעשה זה לא הכי נעים".

לא עבר זמן רב והוא הצטיין גם בהתנהגותו תחת אש, והומלץ לציון-לשבח. "כימי מלחמת ההתשה", מספרת מרי, "הופיע שוקה בביתנו, נכוך קמעה ומחייך. וכך אמר, 'היום אני יודע מה פירוש לראות את המוות בעינים ולהישאר בחיים'. ולפני שסיפר סיפורו, הקדים ואמר: 'אבל אל תספרו לאמי'.

יהושע עלה במעלות הפיקוד עד שהיה למפקד פלוגת סיור. "המג"ד", כך כתב אחד מחבריו, "אהב לבקר בפלוגה א', כי לבוא לפלוגה של כץ זה היה ביקור בפלוגה שרוח מיוחדת נושבת בה -- שלוה, שקט, חיילים עם בטחון עצמי ומשמעת עצמית למופת. יהושע כץ היה מפקד סימפטי, שהיה אוזן קשבת לכל חייל בפלוגה, מפקד העוזר לא רק כדיבורים אלא גם במעשים".

יהושע השתחרר בינואר 1972, עזב את המשק והתחיל לעבוד, כעצמאי, ביצירת ציפויים כשיטת התזה חדישה. תוך כך עבר קורס קציני בטחון, נתקבל לעבודה ב"אל על", וכך למד להכיר את העולם הגדול. מדי פעם שיתף את אמו בחוויותיו: "הספקתי כבר להיות בניירובי, בבוקרשט, באתונה ובוינה", הוא כתב לה מלונדון במרס 1973, "ובכל זאת אני חושב שאין להחליף את ישראל באף ארץ אחרת. אעפ"י שישראל לא הכי נקיה וגם לא כל כך סימפטית, אפשר לומר שישראל היא ארץ יפה ואפילו יפה מאד". ב-9 במאי, בהיותו במלון הילטון באמסטרדם, נמלטו לשם שלושה שודדי בנק. אנשי "אל על" במקום חשבו שמחבלים ערביים עולים עליהם, ויהושע - כך סיפר פקיד הקבלה של המלון - "התנפל על השודד כנמר, בתגובת בזק" (מעריב, 11-5-73). נתפתחו חילופי יריות ויהושע נפצע בירכו ואושפז, אך כעבור זמן מה חזר לעבודתו. תוך כך נתקבל לאוניברסיטאות תל-אביב וירושלים לשנת הלימודים תשל"ד. המלחמה תפסה אותו ברומא. הוא חזר מיד ארצה ועשה כל מאמץ להשתתף בקרבות, למרות שלא החלים עדיין מפציעתו.